

บทที่ 5

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาเมืองโบราณเวียงกุมกาม อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ สามารถแบ่งผลการศึกษออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน แหล่งข้อมูลที่ได้รับข่าวสาร และการเข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม / องค์กร

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.70 อายุ 46 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.20 รองลงมาคือ 30 – 45 ปี น้อยกว่า 30 ปี และมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.40 15.60 และ 9.80 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.30 รองลงมาคือ ปริญญาตรีและไม่ได้ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 15.60 และ 4.10 ตามลำดับ ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนส่วนใหญ่อาศัยอยู่มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 51.60 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 10 ปี 11 - 20 ปี และ 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 18.90 15.60 และ 13.90 ตามลำดับ การรับรู้ข่าวสารส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจากวัด คิดเป็นร้อยละ 37.70 รองลงมาคือจากเพื่อนบ้าน ชมรมรักเวียงกุมกาม อบต.ท่าวังตาล เอกสารสิ่งพิมพ์ ที่อื่นๆ และจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) คิดเป็นร้อยละ 22.10 14.80 12.30 5.70 4.10 และ 3.30 ตามลำดับ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มในชุมชนส่วนใหญ่ไม่เข้าร่วม (เป็นลูกบ้านทั่วไป) คิดเป็นร้อยละ 72 (ตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	37	30.30
หญิง	85	69.70
อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	19	15.60
30 - 45 ปี	42	34.40
46 - 60 ปี	49	40.20
มากกว่า 60 ปี ขึ้นไป	12	9.80
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	5	4.10
ต่ำกว่าปริญญาตรี	98	80.30
ปริญญาตรี	19	15.60
ระยะเวลาอาศัยในชุมชน		
ต่ำกว่า 10 ปี	23	18.90
11 - 20 ปี	19	15.60
21 - 30 ปี	17	13.90
มากกว่า 30 ปี ขึ้นไป	63	51.60
การรับรู้ข่าวสาร		
เพื่อนบ้าน	27	22.10
วัด	46	37.70
เอกสารสิ่งพิมพ์	7	5.70
ชมรมรักเวียงกุมกาม	18	14.80
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)	4	3.30
อบต. ท่าวังตาล	15	12.30
อื่นๆ	5	4.10
การเป็นสมาชิกกลุ่ม / องค์กร ในชุมชน		
เข้าร่วม	35	28.00
ไม่เข้าร่วม (เป็นลูกบ้านทั่วไป)	90	72.00

ตอนที่ 2 ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ผลกระทบด้านขยะ ด้านมลภาวะทางเสียง ด้านมลภาวะทางสายตา ด้านจราจร ด้านรายได้ และด้านอาชีพ แสดงผลการศึกษาลำดับ ดังนี้

1. ด้านขยะ

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ในความเห็นกลุ่มตัวอย่าง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.78$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ปริมาณขยะเพิ่มมากขึ้น มีผลกระทบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.27$) ที่รองรับขยะมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 1.79$) และมีการทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะ (เขตโบราณสถาน) ($\bar{X} = 1.61$) มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการก่อให้เกิดกลิ่นรบกวนของขยะ มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.47$)

จะเห็นได้ว่าปัญหาด้านขยะเป็นปัญหาที่สำคัญของชุมชนบ้านช้างค้ำ โดยชาวบ้านได้รับผลกระทบในเรื่องของปริมาณขยะที่เพิ่มมากขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งในชุมชนไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐ เช่น อบต.ท่าวังตาลหรือว่าเป็นประชาชนชุมชน ก็ยังไม่มีวิธีในการจัดการกับขยะที่ดีพอ และในปัจจุบันยังประสบปัญหาหนักกว่าเดิมหลายเท่า เนื่องจากบริษัทเอกชนที่เข้ามารับจ้างเก็บขยะ ไม่สามารถเข้ามาเก็บได้อีกต่อไป เพราะเป็นหน่วยงานเดียวกับเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งประสบกับปัญหาที่ทิ้งขยะในปัจจุบัน ทำให้ชุมชนต้องจัดการเผาขยะในส่วนที่เป็นของครัวเรือน และยังมีเรื่องของขยะจากนักท่องเที่ยวเข้ามาเพิ่มแล้ว ก็ยังเป็นการได้รับผลกระทบเพิ่มมากขึ้นอีกด้วย (ตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านขยะ

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านขยะ	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ขยะมีปริมาณมากขึ้น	2.27	0.75	มาก
- ขยะก่อให้เกิดกลิ่นรบกวน	1.47	0.96	น้อย
- ที่รองรับขยะมีไม่เพียงพอ	1.79	1.03	ปานกลาง
- มีการทิ้งขยะในพื้นที่สาธารณะ (เขตโบราณสถาน)	1.61	0.79	ปานกลาง
รวม	1.78	0.89	ปานกลาง

2. ด้านมลภาวะทางเสียง

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านมลภาวะทางเสียง ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 0.88$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ในการจัดงานท่องเที่ยวต่างๆ ก่อให้เกิดเสียงดังรบกวน ($\bar{X} = 1.13$) ยานพาหนะส่วนตัวของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดเสียงรบกวน ($\bar{X} = 1.00$) เสียงมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานก่อให้เกิดการรบกวน ($\bar{X} = 0.83$) และเมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ก่อให้เกิดเสียงรบกวน ($\bar{X} = 0.76$) มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย ส่วนเสียงรบกวนที่ก่อให้เกิดการรบกวนไม่มีผลกระทบ ($\bar{X} = 0.70$)

จะเห็นว่าชุมชนบ้านช้างค้ำได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านมลภาวะทางเสียงในระดับน้อย แม้ว่าจะชุมชนที่อยู่ใกล้วัดช้างค้ำ ซึ่งเป็นจุดสำคัญในการจัดงานท่องเที่ยว เนื่องจากชาวบ้านคิดว่าเสียงที่เกิดจากการจัดงานท่องเที่ยวนั้น ไม่เป็นเสียงที่ก่อให้เกิดความรำคาญ และการจัดงานก็ไม่ได้มีทุกวัน อีกทั้งในการจัดงานชาวบ้านก็ได้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยเกือบทุกครั้ง (ตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านมลภาวะทางเสียง

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านมลภาวะทางเสียง	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ในการจัดงานท่องเที่ยวต่างๆ ก่อให้เกิดเสียงดังรบกวน	1.13	0.88	น้อย
- เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมสถานที่ก่อให้เกิดเสียงรบกวน	0.76	0.75	น้อย
- เสียงมีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐานก่อให้เกิดการรบกวน	0.83	0.83	น้อย
- เสียงรบกวนที่ก่อให้เกิดการรบกวน	0.70	0.77	ไม่มี
- ยานพาหนะส่วนตัวของนักท่องเที่ยวก่อให้เกิดเสียงรบกวน	1.00	0.92	ผลกระทบ น้อย
รวม	0.88	0.83	น้อย

3. ด้านมลภาวะทางสายตา

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านมลภาวะทางสายตา ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.37$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า เศษขยะตามพื้นที่สาธารณะ (เขตโบราณสถาน) มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.55$) อุปสรรคในการจัดงานท่องเที่ยว (ธง, ป้าย, หลอดไฟ) ติดตั้งไม่เป็นระเบียบ คู่มือสวยงาม ($\bar{X} = 1.47$) ป้ายท่องเที่ยวต่างๆ วางไม่เป็นระเบียบ ($\bar{X} = 1.26$) และสายไฟตามทางต่างๆ โยงบดบังความงามของโบราณสถาน ($\bar{X} = 1.19$) มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่าชาวบ้านได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านมลภาวะทางสายตาในระดับน้อย หากถ้ามองแยกเป็นประเด็นก็จะพบว่าปัญหาเรื่องเศษขยะตามพื้นที่สาธารณะ (เขตโบราณสถาน) ก็ยังเป็นปัญหาที่มีผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตามากที่สุด ซึ่งก็สอดคล้องกับปัญหาด้านขยะที่เป็นปัญหาใหญ่ของชุมชน (ตารางที่ 5.4)

ตารางที่ 5.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ด้านมลภาวะทางสายตา

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านมลภาวะทางสายตา	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ป้ายท่องเที่ยวต่างๆ วางไม่เป็นระเบียบ	1.26	1.01	น้อย
- สายไฟตามทางต่างๆ โยงบดบังความงามของโบราณสถาน	1.19	0.83	น้อย
- เศษขยะตามพื้นที่สาธารณะ (เขตโบราณสถาน) ทำให้ความงดงามของโบราณสถานลดลง	1.55	0.87	ปานกลาง
- อุปสรรคในการจัดงานท่องเที่ยว (ธง, ป้าย, หลอดไฟ) ติดตั้งไม่เป็นระเบียบ คู่มือสวยงาม	1.47	0.93	น้อย
รวม	1.37	0.91	น้อย

4. ด้านจราจร

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านจราจร ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.08$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า บริเวณที่จัดงานท่องเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด ($\bar{X} = 1.27$) การจราจรแออัดก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ ($\bar{X} = 1.19$) ยานพาหนะส่วนตัวของนักท่องเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด ($\bar{X} = 1.05$) รถรางล้อยงนำเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด ($\bar{X} = 0.98$) และรถม้านำเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด ($\bar{X} = 0.93$) ทั้งหมดมีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่าชาวบ้านได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านการจราจรในระดับน้อยในทุกๆ เรื่อง เนื่องจากว่าภายในเมืองโบราณเวียงกุมกามได้มีจัดให้นักท่องเที่ยวชมใช้ยานพาหนะใหญ่เข้ามาในเขตโบราณสถาน และยังมีการจัดรถรางล้อยง รถม้า และรถจักรยานให้นักท่องเที่ยวไว้ให้บริการ อีกทั้งเมืองโบราณเวียงกุมกามก็ยังมีนักท่องเที่ยวมาเยี่ยมชมในปริมาณที่น้อยอยู่ จึงทำให้ปัญหาด้านนี้ไม่เกิดขึ้นมากนัก แม้ว่าเส้นทางถนนภายในเมืองโบราณเวียงกุมกามจะไม่ใหญ่นัก (ตารางที่ 5.5)

ตารางที่ 5.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว
ด้านจราจร

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านจราจร	\bar{X}	S.D	ระดับ
- บริเวณที่จัดงานท่องเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด	1.27	0.87	น้อย
- การจราจรที่แออัดก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ	1.19	1.00	น้อย
- รถม้านำเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด	0.93	1.01	น้อย
- รถรางล้อยงนำเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด	0.98	0.96	น้อย
- ยานพาหนะส่วนตัวของนักท่องเที่ยวทำให้การจราจรติดขัด	1.05	0.98	น้อย
รวม	1.08	0.96	น้อย

5. ด้านรายได้

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านรายได้ ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.59$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า มีรายได้จากการขายอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มมากขึ้น ($\bar{X} = 1.75$) และมีรายได้จากการขายสินค้าที่ระลึก ($\bar{X} = 1.63$) มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการมีรายได้จากการเป็นลูกจ้างในการท่องเที่ยว (ขับรถรางล้อและรถม้าหน้าเที่ยว) ($\bar{X} = 1.51$) และมีรายได้จากการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว ($\bar{X} = 1.48$) มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่าชาวบ้านได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านรายได้ ในระดับปานกลาง โดยชาวบ้านมีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากการขายอาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงการขายสินค้าที่ระลึกมากกว่าการได้รับรายได้จากการเป็นลูกจ้างในการท่องเที่ยวและการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวนั้น เนื่องจากในการเป็นลูกจ้างในการท่องเที่ยว เช่นการขับรถรางและการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวนั้น มีบริษัทเอกชนที่เข้ามาให้บริการด้านนี้เหมือนกัน จึงทำให้มีการแข่งขันและแบ่งรายได้มากขึ้น (ตารางที่ 5.6)

ตารางที่ 5.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านรายได้

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านรายได้	\bar{X}	S.D	ระดับ
- มีรายได้จากการขายสินค้าที่ระลึก	1.63	0.78	ปานกลาง
- มีรายได้จากการขายอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มมากขึ้น	1.75	0.72	ปานกลาง
- มีรายได้จากการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว	1.48	0.99	น้อย
- มีรายได้จากการเป็นลูกจ้างในการท่องเที่ยว (ขับรถรางล้อและรถม้าหน้าเที่ยว)	1.51	1.01	น้อย
รวม	1.59	0.89	ปานกลาง

6. ด้านอาชีพ

จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านอาชีพ ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.78$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า อาชีพที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีความรักและหวงแหนต่อชุมชนมากขึ้น ($\bar{X} = 2.14$) มีการสร้างอาชีพให้กับชุมชนมากขึ้น ($\bar{X} = 1.94$) เยาวชนในชุมชนมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากการเรียน ($\bar{X} = 1.54$) และกลุ่มแม่บ้านมีอาชีพเสริมเพิ่มเติม ($\bar{X} = 1.52$) ทั้งหมดมีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง

จะเห็นได้ว่าชาวบ้านได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านอาชีพ ในระดับปานกลาง ซึ่งก็สอดคล้องกับผลกระทบด้านรายได้ซึ่งก็อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้ชาวบ้านได้รับผลกระทบในด้านบวกมากกว่าด้านลบ ซึ่งแตกต่างกับผลกระทบด้านขยะ ด้านมลภาวะทางเสียง ด้านมลภาวะทางสายตา และด้านการจราจรที่ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านลบมากกว่าเสมอ (ตารางที่ 5.7)

ตารางที่ 5.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านอาชีพ

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวด้านอาชีพ	\bar{X}	S.D	ระดับ
- มีการสร้างอาชีพให้กับชุมชนมากขึ้น	1.94	0.77	ปานกลาง
- เยาวชนในชุมชนมีอาชีพเสริมนอกเหนือจากการเรียน	1.54	0.90	ปานกลาง
- กลุ่มแม่บ้านมีอาชีพเสริมเพิ่มเติม	1.52	0.94	ปานกลาง
- อาชีพที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีความรักและหวงแหนต่อชุมชนมากขึ้น	2.14	0.88	ปานกลาง
รวม	1.78	0.88	ปานกลาง

จากการศึกษาในภาพโดยรวมพบว่า ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.42$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ผลกระทบด้านขยะ ($\bar{X} = 1.78$) ด้านอาชีพ ($\bar{X} = 1.78$) และด้านรายได้ ($\bar{X} = 1.59$) มีผลกระทบอยู่ในระดับปานกลาง ด้านมลภาวะทางสายตา ($\bar{X} = 1.37$) ด้านจราจร ($\bar{X} = 1.08$) และด้านมลภาวะทางเสียง ($\bar{X} = 0.88$) มีผลกระทบอยู่ในระดับน้อย

จากการศึกษาในภาพโดยรวมสรุปได้ว่าชาวบ้านในชุมชนบ้านช้างค้ำได้รับผลกระทบจากกรกิจกรรมการท่องเที่ยวในด้านขยะมากที่สุด ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดที่ต้องหาวิธีการจัดการ และจากกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้ชาวบ้านมีอาชีพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีต่อชุมชน ส่วนผลกระทบด้านอื่นๆ ไม่ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อชุมชน (ตารางที่ 5.8)

ตารางที่ 5.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยวโดยรวม

ผลกระทบจากกิจกรรมการท่องเที่ยว	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ด้านขยะ	1.78	0.89	ปานกลาง
- ด้านมลภาวะทางเสียง	0.88	0.83	น้อย
- ด้านมลภาวะทางสายตา	1.37	0.91	น้อย
- ด้านจราจร	1.08	0.96	น้อย
- ด้านรายได้	1.59	0.89	ปานกลาง
- ด้านอาชีพ	1.78	0.88	ปานกลาง
รวม	1.42	0.89	ปานกลาง

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม จากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา การวางแผน / ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ การมีส่วนร่วมในการลงทุน / ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ และการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล แสดงผลการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุ ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.54$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า ทั้งการสังเกตว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวกิจกรรมใด ($\bar{X} = 1.55$) และการสนทนากับเพื่อนบ้านถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน ($\bar{X} = 1.52$) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ในขั้นตอนของการมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุ เป็นขั้นตอนที่ชาวบ้านสามารถทำได้โดยตนเอง โดยที่ไม่ต้องรอเข้าร่วมกับหน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ จึงนับว่าเป็นขั้นตอนที่ชาวบ้านสามารถตัดสินใจมีส่วนร่วมหรือไม่มีส่วนร่วมได้ง่ายที่สุด และชาวบ้านชุมชนบ้านช้างค้ำเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในระดับปานกลาง (ตารางที่ 5.9)

ตารางที่ 5.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ

การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุ	\bar{X}	S.D	ระดับ
- สังเกตว่าปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในชุมชนมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวกิจกรรมใด	1.55	0.87	ปานกลาง
- สนทนากับเพื่อนบ้านถึงปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน	1.52	0.87	ปานกลาง
รวม	1.54	0.87	ปานกลาง

2. ด้านการวางแผน / ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมวางแผน / ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.18$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การร่วมตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน ($\bar{X} = 1.20$) การร่วมจัดตั้งชมรม / กลุ่มในการดูแลกิจกรรมการท่องเที่ยว เพื่อช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน ($\bar{X} = 1.19$) และการร่วมกำหนดกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติที่ใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน ($\bar{X} = 1.16$) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่าในขั้นตอนของการมีส่วนร่วม / ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ ชาวบ้านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้น้อยมาก เนื่องจากในขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่หน่วยงานภาครัฐเช่นอบต.ท่าวังตาลและกลุ่มผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่ออกนโยบายในเชิงของงานบริหารมากกว่าที่จะให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม (ตารางที่ 5.10)

ตารางที่ 5.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมวางแผน / ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ

การมีส่วนร่วมวางแผน / ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ร่วมกำหนดกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติที่ใช้ในกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน	1.16	0.95	น้อย
- ร่วมตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมในชุมชน	1.20	0.99	น้อย
- ร่วมจัดตั้งชมรม / กลุ่มในการดูแลกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน	1.19	1.03	น้อย
รวม	1.18	0.98	น้อย

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน / ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมลงทุน / ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.38$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนกำหนดไว้ ($\bar{X} = 1.79$) และการร่วมบริจาคเงินเพื่อช่วยในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน ($\bar{X} = 1.72$) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง การเข้าร่วมกิจกรรมที่ดูแลสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนหรือองค์กรต่างๆ จัดขึ้น กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.38$) และการร่วมเป็นคณะกรรมการ / สมาชิกของชมรมหรือองค์กรที่ดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน กลุ่มตัวอย่างไม่มีส่วนร่วม ($\bar{X} = 0.62$)

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าในขั้นตอนของการมีส่วนร่วมลงทุน / ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ ชาวบ้านสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้น้อยและในบางขั้นตอน เช่น ร่วมเป็นคณะกรรมการ / สมาชิกของชมรมหรือองค์กรที่ดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน ชาวบ้านไม่มีส่วนร่วมเลย เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่จะเข้าร่วมในชมรมหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมรายได้มากกว่า และสมาชิกในองค์กรที่ดูแลด้านสิ่งแวดล้อมส่วนใหญ่จะเป็นระดับผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐมากกว่า เช่น เจ้าหน้าที่ในอบต. เจ้าหน้าที่สำนักงานสิ่งแวดล้อม เป็นต้น (ตารางที่ 5.11)

ตารางที่ 5.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมลงทุน / ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ

การมีส่วนร่วมลงทุน / ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมที่ชุมชนกำหนดไว้	1.79	0.94	ปานกลาง
- ร่วมเป็นคณะกรรมการ / สมาชิกของชมรมหรือองค์กรที่ดูแลสิ่งแวดล้อมในชุมชน	0.62	0.95	ไม่มีส่วนร่วม
- เข้าร่วมกิจกรรมที่ดูแลสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ชุมชนหรือองค์กรต่างๆ จัดขึ้น	1.38	0.94	น้อย
- ร่วมบริจาคเงินเพื่อช่วยในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชน	1.72	0.85	ปานกลาง
รวม	1.38	0.92	น้อย

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยรวม มีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.37$) เมื่อพิจารณารายละเอียด พบว่า การควบคุมกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.52$) การติดตามผลการทำงานในโครงการต่างๆ ที่เข้ามาดูแลจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 1.48$) และการร่วมประเมินผลกิจกรรม / โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้นในแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 1.11$) กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับน้อย

การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการติดตามและประเมินผล จะเห็นได้ว่าชาวบ้านสามารถเข้ามาส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ได้น้อยมาก เนื่องจากขั้นตอนของการติดตามประเมินผลจะเป็นของหน่วยงานภาครัฐมากกว่า โดยที่ชาวบ้านไม่เคยได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในขั้นตอนนี้เลย (ตารางที่ 5.12)

ตารางที่ 5.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล

การมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ติดตามผลการทำงานในโครงการต่างๆ ที่เข้ามาดูแลจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง	1.48	0.90	น้อย
- ร่วมประเมินผลกิจกรรม / โครงการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่จัดขึ้นในแต่ละครั้ง	1.11	0.94	น้อย
- ควบคุมกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยวอย่างเคร่งครัด	1.52	0.97	ปานกลาง
รวม	1.37	0.94	น้อย

จากการศึกษาในภาพโดยรวมพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ในความเห็นของกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนร่วมในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.37$) เมื่อพิจารณารายประเด็น พบว่า การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.54$) นอกนั้นก็มีส่วนร่วมในระดับน้อย

สรุปได้ว่าชาวบ้านชุมชนบ้านช้างค้ำมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหามากที่สุด เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่สามารถทำได้ด้วยตนเอง โดยที่ไม่ต้องรอการเข้าร่วมกับหน่วยงานและองค์กรอื่นๆ ส่วนในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผน / ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ การลงทุน / ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ และการติดตามและประเมินผล ชาวบ้านสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้น้อยมาก เพราะหน่วยงานภาครัฐและองค์กรไม่ค่อยให้โอกาสชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร (ตารางที่ 5.13)

ตารางที่ 5.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมโดยรวม

การมีส่วนร่วม	\bar{X}	S.D	ระดับ
- การค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา	1.54	0.87	ปานกลาง
- การวางแผน/ตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการ	1.18	0.98	น้อย
- การลงทุน/ปฏิบัติกิจกรรมหรือโครงการ	1.38	0.92	น้อย
- การติดตามและประเมินผล	1.37	0.94	น้อย
รวม	1.37	0.93	น้อย

ตอนที่ 4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

การตั้งสมมติฐานในการศึกษานี้ มีดังนี้

1. ประชาชนเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
2. ประชาชนอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
3. ประชาชนระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
5. ประชาชนที่ได้รับรับรู้ข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
6. ประชาชนที่มีบทบาทในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
7. ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านขยะต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
8. ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางเสียงต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
9. ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
10. ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านจราจรต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
11. ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน
12. ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงตามลำดับดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1

ประชาชนเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.45$ และ 1.32 ตามลำดับ) และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มนี้ เป็นความแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.14)

ตารางที่ 5.14 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามเพศของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ	t	df	Sig
- ชาย	37	1.45	0.59	น้อย	1.131	72.531	0.262
- หญิง	85	1.32	0.62	น้อย			
รวม	122	1.35	0.61	น้อย			

สมมติฐานข้อที่ 2

ประชาชนอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน ทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย โดยกลุ่มที่มีอายุ 40 - 60 ปี เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 1.45$) รองลงมาเป็นกลุ่มอายุน้อยกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 1.42$) กลุ่มอายุ 30 - 45 ปี ($\bar{X} = 1.37$) และกลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป ($\bar{X} = 0.81$) (ตารางที่ 5.15)

ตารางที่ 5.15 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- น้อยกว่า 30 ปี	19	1.42	0.44	น้อย
- 30 - 45 ปี	42	1.37	0.67	น้อย
- 46 - 60 ปี	49	1.45	0.62	น้อย
- มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	12	0.81	0.35	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างคำ จำแนกตามอายุของประชาชน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 5.16)

ตารางที่ 5.16 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวจำแนกตามอายุของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	4.12	3	1.37	3.991	0.009*
- ภายในกลุ่ม	41.34	118	0.35		
Total	45.46	121			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันนี้ มีความแตกต่างเป็นรายคู่ในกลุ่มอายุ 30 - 45 ปี กับกลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี กลุ่มอายุ 46 - 60 ปี กับกลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี โดยความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวโดยสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างอายุมากกว่า 60 ปี ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวน้อยกว่ากลุ่มอายุ 30-45 ปี และกลุ่มอายุ 46 - 60 ปี (ตาราง 5.17)

ตารางที่ 5.17 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน

	น้อยกว่า 30 ปี = 1.42	30-45 ปี = 1.37	46-60 ปี = 1.45	มากกว่า 60 ปี = 0.81
- น้อยกว่า 30 ปี = 1.42	0.00	0.05	-0.02	0.62
- 30 - 45 ปี = 1.37	0.05	0.00	-0.07	0.57*
- 46 - 60 ปี = 1.45	-0.02	-0.07	0.00	0.64*
- มากกว่า 60 ปี = 0.81	0.62	0.57	0.64*	0.00

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 3

ประชาชนระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันนี้ กลุ่มที่ไม่ได้รับการศึกษา มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.90$) ส่วนกลุ่มที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.35$ และ 1.22 ตามลำดับ) (ตารางที่ 5.18)

ตารางที่ 5.18 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ไม่ได้ศึกษา	5	1.90	0.39	ปานกลาง
- ต่ำกว่าปริญญาตรี	98	1.35	0.61	น้อย
- ปริญญาตรี	19	1.22	0.60	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างคำ จำแนกตามระดับการศึกษาของประชาชน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.19)

ตารางที่ 5.19 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	1.81	2	0.91	2.47	0.09
- ภายในกลุ่ม	43.64	119	0.37		
Total	45.46	121			

สมมติฐานข้อที่ 4

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นระยะเวลาแตกต่างกันทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย โดยกลุ่มที่อาศัยอยู่ในชุมชน 21-30 ปี เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 1.50$) รองลงมาเป็นกลุ่มที่อาศัยเป็นระยะเวลามากกว่า 30 ปี ($\bar{X} = 1.39$) อาศัยเป็นระยะเวลา 11-20 ปี ($\bar{X} = 1.35$) และกลุ่มที่อาศัยในชุมชนต่ำกว่า 10 ปี ($\bar{X} = 1.14$) (ตารางที่ 5.20)

ตารางที่ 5.20 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

ระยะเวลาอาศัยในชุมชน	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ต่ำกว่า 10 ปี	23	1.14	0.53	น้อย
- 11 - 20 ปี	19	1.35	0.69	น้อย
- 21 - 30 ปี	17	1.50	0.53	น้อย
- มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	63	1.39	0.63	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างคำ จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาอาศัยในชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.21)

ตารางที่ 5.21 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	1.45	3	0.48	1.30	0.28
- ภายในกลุ่ม	44.01	118	0.37		
Total	45.46	121			

สมมติฐานข้อที่ 5

ประชาชนที่ได้รับรู้ข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรู้ข่าวสารจากแหล่งแตกต่างกัน กลุ่มที่ได้รับข่าวสารจาก ททท. ($\bar{X} = 1.92$) อบต. ท่าวังตาล ($\bar{X} = 1.60$) และชมรมรักเวียงกุมกาม ($\bar{X} = 1.59$) มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 5.22)

ตารางที่ 5.22 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้ข่าวสาร

แหล่งข้อมูล	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- เพื่อนบ้าน	27	1.12	0.51	น้อย
- วัด	46	1.34	0.61	น้อย
- เอกสารสิ่งพิมพ์	7	1.33	0.87	น้อย
- ชมรมรักเวียงกุมกาม	18	1.59	0.53	ปานกลาง
- ททท.	4	1.92	0.07	ปานกลาง
- อบต.ท่าวังตาล	15	1.60	0.59	ปานกลาง
- อื่นๆ	5	0.77	0.58	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างค้ำ จำแนกตามแหล่งข้อมูลที่ประชาชนได้รับรู้ข่าวสาร ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 5.23)

ตารางที่ 5.23 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว จำแนกตามแหล่งข้อมูลที่กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้ข่าวสาร

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	6.46	6.00	1.08	3.17	.009*
- ภายในกลุ่ม	39.00	115.00	0.34		
Total	45.46	121.00			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ขึ้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข่าวสารจากแหล่งแตกต่างกันนี้ มีความแตกต่างเป็นรายคู่ในกลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากเพื่อนบ้านกับกลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากททท. กลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากชมรมรักเวียงกุมกามกับกลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่น กลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากททท.กับกลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่น และกลุ่มที่ได้รับข่าวสารจาก อบต. ทำวังตาลกับกลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากแหล่งอื่น โดยความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวโดยสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งอื่นมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวที่น้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากชมรมรักเวียงกุมกาม ททท. และ อบต. ทำวังตาล และกลุ่มที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนบ้านมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่น้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับข่าวสารจากททท. (ตารางที่ 5.24)

ตารางที่ 5.24 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับรู้ข่าวสารจากแหล่งข้อมูลแตกต่างกัน

	เพื่อนบ้าน	วัด	เอกสาร ชมรมฯ	ททท.	อบต.	อื่นๆ		
	= 1.12	= 1.34	= 1.33	= 1.59	= 1.92	= 1.60	= 0.77	
- เพื่อนบ้าน	= 1.12	0.00	-0.22	-0.21	-0.47	-0.79*	-0.48	0.36
- วัด	= 1.34	-0.22	0.00	0.01	-0.25	-0.57	-0.26	-0.58
- เอกสารสิ่งพิมพ์	= 1.33	-0.21	0.01	0.00	-0.26	-0.58	-0.27	0.57
- ชมรมรักเวียงกุมกาม	= 1.59	-0.47	-0.25	-0.26	0.00	-0.32	-0.01	0.83*
- ททท.	= 1.92	-0.79*	-0.57	-0.58	-0.32	0.00	-0.01	0.83*
- อบต.ทำวังตาล	= 1.60	-0.48	-0.26	-0.27	-0.01	-0.01	0.00	0.83*
- อื่นๆ	= 0.77	0.36	-0.58	0.57	0.83*	0.83*	0.83*	0.00

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 6

ประชาชนที่มีบทบาทในชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม / องค์กร มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.71$) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม / องค์กร มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.21$) และความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มนี้ เป็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ประชาชนที่มีบทบาทในชุมชนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวต่างกัน โดยกลุ่มที่มีบทบาทในชุมชน (เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม / องค์กร) จะมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่ไม่มีบทบาทในชุมชน (เป็นลูกบ้านทั่วไป) (ตารางที่ 5.25)

ตารางที่ 5.25 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามบทบาทในชุมชนที่ต่างกัน ของกลุ่มตัวอย่าง

บทบาท	n	\bar{X}	S.D	ระดับ	t	df	Sig
- เป็นสมาชิกกลุ่ม / องค์กร	35	1.71	0.52	ปานกลาง	4.64	71.81	0.003*
- ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม / องค์กร	85	1.21	0.59	น้อย			
รวม	122	1.35	0.61	น้อย			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 7

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านขยะต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านขยะแตกต่างกัน ทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย โดยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบน้อย เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 1.43$) รองลงมาเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบปานกลาง ($\bar{X} = 1.34$) กลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก ($\bar{X} = 1.33$) และกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ ($\bar{X} = 1.16$) (ตารางที่ 5.26)

ตารางที่ 5.26 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านขยะที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลกระทบ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ไม่ได้รับผลกระทบ	8	1.16	0.59	น้อย
- น้อย	40	1.43	0.61	น้อย
- ปานกลาง	48	1.34	0.61	น้อย
- มาก	26	1.33	0.65	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างค้ำ จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านขยะของประชาชน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านขยะแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านขยะต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.27)

ตารางที่ 5.27 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านขยะของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	0.59	3.00	0.20	0.52	0.67
- ภายในกลุ่ม	44.87	118.00	0.38		
Total	45.46	121.00			

สมมติฐานข้อที่ 8

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางเสียงต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบปานกลางมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.53$) นอกนั้นมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 5.28)

ตารางที่ 5.28 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางเสียงที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลกระทบ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ไม่ได้รับผลกระทบ	55	1.48	0.53	น้อย
- น้อย	42	1.10	0.68	น้อย
- ปานกลาง	22	1.53	0.47	ปานกลาง
- มาก	3	1.28	1.11	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการ
ท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างค้ำ จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านมลภาวะ
ทางเสียงของประชาชน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้าน
มลภาวะทางเสียงแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยว
แตกต่างกัน โดยความแตกต่างนี้ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 5.29)

ตารางที่ 5.29 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรม
การท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางเสียงของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	4.19	3.00	1.40	3.991	0.009*
- ภายในกลุ่ม	41.27	118.00	0.35		
Total	45.46	121.00			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่กัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางเสียงแตกต่างกันนี้ มีความแตกต่างเป็นรายคู่ในกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบกับกลุ่มที่ได้รับผลกระทบน้อย โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบจากมลภาวะทางเสียงมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบน้อย อาจเนื่องมาจากกลุ่มที่ตอบว่าไม่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางเสียง เป็นกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว หรืออาจเป็นกลุ่มที่มีความเคยชินในสภาพแวดล้อมดังกล่าว และกลุ่มที่ได้รับผลกระทบน้อย อาจเป็นกลุ่มที่ไม่ได้เข้ามามีผลประโยชน์และไม่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของชุมชน (ตารางที่ 5.30)

ตารางที่ 5.30 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางเสียงแตกต่างกัน

	ไม่มีผลกระทบ = 1.48	น้อย = 1.10	ปานกลาง = 1.53	มาก = 1.28
- ไม่มีผลกระทบ = 1.48	0.00	0.37*	-0.06	0.20
- น้อย = 1.10	0.37*	0.00	-0.43	-0.17
- ปานกลาง = 1.53	-0.06	0.43	0.00	0.26
- มาก = 1.28	0.20	-0.17	0.26	0.00

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 9

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.54$) และกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก ($\bar{X} = 1.71$) มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 5.31)

ตารางที่ 5.31 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลกระทบ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ไม่ได้รับผลกระทบ	26	1.27	0.60	น้อย
- น้อย	51	1.21	0.68	น้อย
- ปานกลาง	38	1.54	0.51	ปานกลาง
- มาก	7	1.71	0.28	ปานกลาง
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างคำ จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาของประชาชน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.32)

ตารางที่ 5.32 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านมลภาวะทางสายตาของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	3.49	3.00	1.16	3.27	0.06
- ภายในกลุ่ม	41.97	118.00	0.36		
Total	45.46	121.00			

สมมติฐานข้อที่ 10

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านจราจรต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านจราจรแตกต่างกัน ทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย โดยกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก เป็นกลุ่มที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 1.50$) รองลงมาเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบปานกลาง ($\bar{X} = 1.37$) กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ ($\bar{X} = 1.36$) และกลุ่มที่ได้รับผลกระทบน้อย ($\bar{X} = 1.28$) (ตารางที่ 5.33)

ตารางที่ 5.33 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวจำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านจราจรที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลกระทบ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ไม่ได้รับผลกระทบ	45	1.36	0.55	น้อย
- น้อย	33	1.28	0.69	น้อย
- ปานกลาง	34	1.37	0.66	น้อย
- มาก	10	1.50	0.48	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างค้ำ จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านจราจรของประชาชน ระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านจราจรแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านจราจรต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 5.34)

ตารางที่ 5.34 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านจราจรของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	0.43	3.00	0.14	0.38	0.77
- ภายในกลุ่ม	45.03	118.00	0.38		
Total	45.46	121.00			

สมมติฐานข้อที่ 11

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้แตกต่างกัน กลุ่มที่ได้รับผลกระทบปานกลาง มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.51$) นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ 5.35)

ตารางที่ 5.35 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านรายได้ที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลกระทบ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ไม่ได้รับผลกระทบ	22	0.95	0.56	น้อย
- น้อย	33	1.31	0.53	น้อย
- ปานกลาง	58	1.51	0.61	ปานกลาง
- มาก	9	1.47	0.66	น้อย
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างค้ำ จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านรายได้ของประชาชนระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 5.36)

ตารางที่ 5.36 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านรายได้ของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	5.27	3.00	1.76	5.16	0.004*
- ภายในกลุ่ม	40.19	118.00	0.34		
Total	45.46	121.00			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่กัน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้แตกต่างกัน มีความแตกต่างเป็นรายคู่ในกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบกับกลุ่มที่ได้รับผลกระทบปานกลาง โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบด้านรายได้หรือกลุ่มที่ไม่มีรายได้เพิ่มเติมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้ในระดับปานกลางหรือกลุ่มที่มีรายได้เพิ่มมากขึ้นปานกลางจากกิจกรรมการท่องเที่ยว (ตารางที่ 5.37)

ตารางที่ 5.37 เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านรายได้แตกต่างกัน

	ไม่มีผลกระทบ = 0.95	น้อย = 1.31	ปานกลาง = 1.51	มาก = 1.47
- ไม่มีผลกระทบ = 0.95	0.00	-0.35	-0.56*	-0.52
- น้อย = 1.31	-0.35	0.00	-0.21	-0.17
- ปานกลาง = 1.51	-0.56*	0.21	0.00	0.04
- มาก = 1.47	-0.52	-0.17	0.04	0.00

มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สมมติฐานข้อที่ 12

ประชาชนที่ได้รับผลกระทบด้านด้านอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านอาชีพแตกต่างกัน กลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.57$) และกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่ในระดับไม่มีส่วนร่วม ($\bar{X} = 0.71$) นอกจากนี้มีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในระดับน้อย (ตารางที่ 5.38)

ตารางที่ 5.38 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านอาชีพที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่าง

ผลกระทบ	n	\bar{X}	S.D	ระดับ
- ไม่มีผลกระทบ	9	0.71	0.58	ไม่มีส่วนร่วม
- น้อย	38	1.21	0.58	น้อย
- ปานกลาง	56	1.48	0.53	น้อย
- มาก	19	1.57	0.68	ปานกลาง
รวม	122	1.35	0.61	น้อย

เมื่อทำการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านช้างค้ำ จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านอาชีพของประชาชนระหว่างกลุ่มและภายในกลุ่มพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยวแตกต่างกัน โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ตารางที่ 5.39)

ตารางที่ 5.39 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว จำแนกตามการได้รับผลกระทบด้านอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
- ระหว่างกลุ่ม	6.32	3.00	2.11	6.35	0.003*
- ภายในกลุ่ม	39.14	118.00	0.33		
Total	45.46	121.00			

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านอาชีพแตกต่างกัน มีความแตกต่างเป็นรายคู่ในกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ กับกลุ่มที่ได้รับผลกระทบปานกลาง และกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบกับกลุ่มที่ได้รับผลกระทบมาก โดยความแตกต่างนี้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ กลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบจะมีส่วนร่วมน้อยกว่ากลุ่มที่ได้รับผลกระทบปานกลางและมาก (ตารางที่ 5.40)

ตารางที่ 5.40 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมจากกิจกรรมการท่องเที่ยว ของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับผลกระทบด้านอาชีพแตกต่างกัน

	ไม่มีผลกระทบ = 0.71	น้อย = 1.21	ปานกลาง = 1.48	มาก = 1.57
- ไม่มีผลกระทบ = 0.71	0.00	-0.49	-0.77*	-0.85*
- น้อย = 1.21	0.71	0.00	-0.28	-0.36
- ปานกลาง = 1.48	-0.77*	-0.28	0.00	-0.08
- มาก = 1.57	-0.85*	-0.36	-0.08	0.00

*มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

จากแบบสอบถาม ประชาชนในชุมชนบ้านช้างค้ำมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านขยะ

- ควรมีหน่วยงานที่เข้ามารับผิดชอบเรื่องการจัดเก็บและกำจัดขยะอย่างจริงจัง
- ควรจัดหาถุงใส่ขยะหรือที่รองรับขยะไว้ให้ประชาชนมากกว่าเดิม
- ควรเพิ่มมาตรการดูแลการทิ้งขยะของนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น

ด้านมลภาวะทางเสียง

- ควรให้มีคอกเทศก์ประจำรถรางล้ออย่าง ทั้งจากรถรางของเอกชนและของชุมชนลดเสียงในการพุดลงในช่วงที่พุดใกล้กับบ้านพักอาศัย

- ควรจัดให้นักท่องเที่ยวใช้บริการรถรางและรถม้านำเที่ยว หรือรถจักรยานเพียงเท่านั้น ไม่ควรให้รถยนต์ส่วนบุคคลเข้ามา เพราะรถยนต์บางคันขาดจิตสำนึกในการใช้รถเยี่ยมชม โดยการส่งเสียงดังรบกวน

ด้านมลภาวะทางสายตา

- ควรจัดทำป้ายท่องเที่ยวให้กลมกลืนกับพื้นที่ เพราะบางป้ายยังคงใช้สีที่ฉูดฉาดเกินไป และใหญ่มากเกินไป

- ป้ายท่องเที่ยวบางจุดชำรุดเสียหาย ไม่น่ามอง ควรเข้ามาซ่อมแซมปรับปรุง
- ควรเพิ่มความสว่างให้กับป้ายบอกทางมากขึ้น
- ควรจัดการเรื่องขยะและหญ้าที่ขึ้นรกรุงรังในเขตโบราณสถาน

ด้านการจราจร

- ในช่วงที่มีการจัดงานรถจะติดมาก ควรจัดให้มีหน่วยงานมาดูแล
- ควรจัดทำสถานที่จอดรถหรือจอดแวะให้นักท่องเที่ยวอย่างเป็นสัดส่วน

ด้านรายได้

- ควรจัดให้มีกิจกรรมเสริมสร้างรายได้ให้มากขึ้น

- ควรให้ชาวบ้านในพื้นที่เป็นผู้ที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สร้างรายได้มากขึ้น เช่น การขายของในพื้นที่วัดหรือบริเวณที่มีการจัดงาน

- ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์สินค้าของกลุ่มชาวบ้านเพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชาวบ้าน

ด้านอาชีพ

- ควรจัดอบรมการทำอาชีพเสริมให้ชาวบ้านมากขึ้นและต่อเนื่อง

- ควรสนับสนุนอาชีพของชุมชนให้นักท่องเที่ยวรู้้อย่างแพร่หลาย และควรสนับสนุนการประกอบอาชีพของชาวบ้านมากกว่าสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาประกอบอาชีพในชุมชน